

**YLÄ-PISPALA , ASEMAKAAVAN MUUTOS, PISPALAN ASEMAKAAVAN UUDISTAMISEN I
VAIHE, KAAVAT NRO 8256 JA 8257.**

23.10 – 21.11.2008 oli nähtävillä Pispalan asemakaavojen uudistamisen I-vaiheen kaava-alueiden tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, selvitysaineistoa sekä väliaikainen rakentamistapaohje. Selvitysaineisto koski osittain koko Pispalaa ja Tahmelaa ja osittain I-vaiheen kaava-alueita 8256 ja 8257. Väliaikaista rakentamistapaohjetta koskeva palautekooste on esitettyä erillisenä.

KOOSTE SELVITYSAINEISTOSTA NÄHTÄVILLÄOLOAIKANA 23.10 – 21.11.2008 JÄTETYISTÄ LAUSUNNOISTA (7 kpl) JA VASTAUKSET NIIHIN:

LAUSUNTO 1

Virpa/ Rakennusvalvonta/ Esa Perttunen, alueen lupakäsittelijä

- Väliaikaisessa rakennustapaohjeessa ei tulisi kieltää vanhojen tyylien jäljittelyä. Ohjeesta tulisi laatia tiivistelmä viranomaisohjaukseen ja –valvontaan.

Vastaus: Rakennustapaohje ei kiellä vanhojen tyylien jäljittelyä, se kuitenkin suosittaa, että uusi rakennus näyttäisi selkeästi uudelta sopien vanhaan miljööseen. Ohjeen tiivistelmä on kaavakartalla kaavamääräyksinä.

LAUSUNTO 2

Tampereen Sähköverkko Oy/ Kari Tappura

- Liitteessä alueella sijaitsevat Tampereen Sähköverkko Oy:n jakelumuuntamot

Vastaus: Liite huomioitu kaavoissa määritettäessä jakelumuuntamoita koskevia aluevarauksia. Kaava-alueella 8256 on osoitettu muuntamot Pispalanharjun keskivaiheilla olevan pysäköintialueen viereen sekä Pispalan koulun pihapiiriin kaavamerkinnällä ET-2, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue, jolle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 20 m²:n suuruisen muuntamorakennuksen.

Pispalanportin vaihtoehtokohdan muuntamoratkaisut on kuvattu kohdassa 4.1.3.

Kaavan 8257 alueella on ET-2- aluevaraus Tahmelan viertotien varressa. Pispankadun ja Pispalanportaiden risteyksessä tontilla 1036-14 on oleva muuntamo yksityisellä tontilla osoitettu ohjeellisella muuntamon rakennusalan merkinnällä.

Tarvittaessa jatkossa neuvotellaan Tampereen Sähköverkko Oy:n asiantuntijoiden kanssa.

LAUSUNTO 3

Tampereen Vesi/ Tapio Saarni

- Alueella on runsaasti Pispalan vesiyhdistyksen aikaisia vesi- ja viemäriinjoja tonteilla. Uusissa kaavoissa olisi ajankohtaista perustaa rasitteet näille vanhoille putkituksille. Rasitusalueet liitteeseen merkityille putkistoille. Tonttien keskinäiset putkitukset eivät kaikki näy kartoissa.

Vastaus: Rasitteet merkitään kaavakarttaan lausunnon mukaisella tavalla. Tarvittaessa neuvotellaan Tampereen Veden asiantuntijoiden kanssa.

LAUSUNTO 4

Vihersuunnittelu/ Marjaana Tuoriniemi

- ei huomautettavaa

LAUSUNTO 5

Virpa/ Ympäristöpalvelut/ Kaisu Anttonen

- Lepakkohavaintoja on tehty Siivosen tekemän kartoituksen lisäksi. Viimeisimmät havainnot on syytä tarkistaa. Jäljellä olevat kasvillisuuskohteet olisi syytä tarkistaa ja pyytää lausunto kasvitieteelliseltä yhdistykseltä.

Vastaus: Viimeisimmät havainnot on tarkistettu. Kasvillisuuskohteet on tarkistettu ja laadittu kasvillisuus ja biotooppiselvitys (Korte 2011). Kasvitieteelliseltä yhdistykseltä pyydetään lausunto kaavaluonnoksista.

LAUSUNTO 6

Pirkanmaan maakuntamuseo/ Tuija-Liisa Soininen, yksikön päällikkö, Marjo Koskinen, esittelijä

- Aineistossa on otettu huomioon maakuntamuseon esittämät korjaukset kiinteiden muinaisjäännösten ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

LAUSUNTO 7

Pirkanmaan ympäristökeskus/ Leena Strandén, osastopäällikkö, Pirjo Hirvonen, lakimies

- Voimassa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT), maakuntakaava sekä yleiskaava merkintöineen ja määräyksineen ovat oikeudellisesti sitovia lähtökohtia alueen maankäytölle Pispalassa.
- Pispalan – Tahmelan alueen rakennetun ympäristön inventointi on keskeinen lähtökohta-aineisto alueen kaavoitukselle. Rakentamisen vaikutukset alueella todettuihin arvoihin tulee yksityiskohtaisesti selvittää ja suunnitelma vaikutusten arvioinnista esittää OAS:ssa.

Vastaus: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on tarkennettu vaikutusarvioinnin osalta.

- Rakennustapaohje antaa hyviä esimerkkejä rakennuskiellon aikana tapahtuvien rakennushankkeiden toteuttamistavoista. Rakennustapaohjeen mukainenkin hanke voi olla sellainen, ettei poikkeuslupaa lain mukaan voida myöntää, joten lupaedellytysten näkökulma tulee liittää ohjeen esipuheeseen. Määräysten ja ohjeiden rajanvedon selventämiseksi tulee ohjeeseen liittää keskeinen tieto lupa-asioista, onhan ohje tehty juuri lupakäsittelyä varten. Lupaedellytyksiä arvioitaessa otetaan huomioon kaavamuuotosta varten laadittu selvitysaineisto ja kaavamuutokselle asetetut tavoitteet.

Vastaus: Lupaedellytysten ja poikkeamislupaprosessin kuvaus on liitetty väliaikaiseen rakennustapaohjeen esipuheeseen. Väliaikainen rakentamistapaohje hyväksyttiin yhdyskuntalautakunnassa 30.6.2009 ja sen on ollut kaava-alueiden 8256 ja 8257 varsinaisen rakentamistapaohjeen pohjana.

- Tehdyn lepakkokartoituksen perusteella ei voida täysin sulkea pois mahdollisuutta, että alueelta voisi löytyä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lepakkokartoituksen luotettavuutta parantaisi laajempi tarkastelualue ja lepakoiden talvehtimisaikkojen tunnistaminen kaavoitettavalta alueelta.

Vastaus: Selvityksen jälkeen on havaintojen perusteella tehty lisätarkistuksia, lepakoita löytyi Pispalan vanhasta uittotunnelista. Pispalan viherverkkoselvityksessä (2011) on koottu yhteen alueen luontoa ja ympäristöä koskevien selvitysten tuottama tieto sekä virkistysalueita, -palveluita ja -yhteyksiä koskeva tieto.

- Pispalan selvitysaineistokooste koostuu teemakartoista. Kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden on tarpeen tehdä näiltä osin tarkempia selvityksiä ja raportointia kaavoituksen edetessä. Selvitysten tulee olla ajantasaiset ja niin laajat, että ympäristövaikutukset voidaan arvioida.

- Keskeisten vaikutusten arvioimiseksi tarvittavat selvitykset tulee kirjata OAS:aan. OAS:a tulisi tarkentaa niin, että siinä näkyvät paitsi tehdyt ja tekeillä olevat myös tehtäväksi suunnitellut, tarvittavat selvitykset. Selvityksiin tulee edellä mainittujen lisäksi liittää tärinähaittoja sekä virkistysalue- ja ekologisia yhteyksiä koskeva selvitys. Myös luontoselvityksen ajantasaisuus tulee tarkistaa.

Vastaus: Selvitysaineistokooste ei ole itsessään selvitys, vaan kooste lähtötietoaineistosta, joista osa on selvityksiä. Ko. teemakarttakooste on päivitetty 2012 nimellä Pispala, teemakarttoja 20.2.2012. Melu- ja tärinäselvitys on laadittu 2009 ja viherverkkoselvitys 2011. Kaavassa hyödynnetty ja vielä laadittava selvitysaineisto on lueteltu kaavaselostuksessa sekä tarkistetussa OAS:issa.

- Kaavamuutoksen lähtökohdaksi on asetettu kaavan uudistaminen ottaen huomioon alueen kulttuuriympäristön arvot. Rakennusoikeustarkastelu tulee sitoa näihin lähtökohtiin. Yhdenvertaisuusperiaatteeseen liittyen rakennusoikeustarkastelun ja -määrittelyn lähtökohdaksi tarvitaan alueen eri osien ja rakennusten arvoluokitukseen perustuvia tonttikohtaisia ja vaihtoehtoisia tarkasteluja. Vaihtoehtotarkastelujen perusteella voidaan arvioida vaikutuksia myös ympäristöön ja maanomistajien asemaan.-

Vastaus: Lausunnon saamisen jälkeen on laadittu suojelu- ja rakennusoikeustarkastelu, joka sisältää vaihtoehtoja ja alustavaa vaikutusten arviointia. Vaihtoehtojen pohjana eivät olleet yksinomaan rakennusten ja alueiden arvoluokat. Tämän jälkeen tilattiin konsultilta tontinkäyttösuunnitelmat kymmenelle haastavalle tontille. Näitä suunnitelmia hyödynnettiin laadittaessa kaavaperiaate-esitystä, jonka yhdyskuntalautakunta hyväksyi 15.3.2011. Periaatteiden pohjalta laadittujen kaavaluonnosten vaikutukset mm. ympäristöön ja maanomistajien asemaan on arvioitu. Vaikutusten arviointi on luettavissa kaavaselostuksesta.

KOOSTE SELVITYSAINEISTOSTA NÄHTÄVILLÄOLOAIKANA 23.10 – 21.11.2008 JÄTETYISTÄ MIELIPITEISTÄ (30 kpl) JA VASTAUKSET NIIHIN:

Mielipiteet/ yksityishenkilöt (16 kpl)

Mielipiteet/ työryhmät (9 kpl)

- Työryhmä 1/ Näkökulmia museointiin ja pakkosuojeluun / 12 allekirjoitusta
- Työryhmä 2/ KaOs-analyysit/ 10 allekirjoitusta
- Työryhmä 3/ Rakentamismahdollisuudet säilytettävä/ 12 allekirjoitusta
- Työryhmä 4/ Karttakeppimäinen ohje ei sovi Pispalaan/ 12 allekirjoitusta
- Työryhmä 5/ Pirkanmaan 1. maakuntakaava/ 12 allekirjoitusta
- Työryhmä 6/ Pispala suojelukohteet/ 11 allekirjoitusta
- Työryhmä 7/ 4 allekirjoitusta
- KaOs-projekti / Pispalan Ilme/ 3 allekirjoitusta
- KaOs / Rakennusoikeusryhmä/ 9 allekirjoitusta

Mielipiteet/ yhdistykset tai taloyhtiöt (5 kpl)

- As Oy Mäkikatu 9
- As Oy Tampereen Rinnekatu 10
- Kiinteistö Vallikatu 10
- Pirkanmaan Rakennussuojeluyhdistys ry
- Pirkanmaan Perinnepoliittinen yhdistys ry

MIELIPITEIDEN PÄÄAIHEPIIRIT

YLEISTÄ

Prosessi ja tavoitteet:

- aiemmin annettuun mielipiteeseen ei kaavoituksen mielipidekoosteessa annettu vastausta
- kaavoittajan pitää vahvistaa asukasosallistumista

Vastaus: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin mielipiteisiin on vastattu teemoittain, vastineet ovat luettavissa kaavoituksen Internet-sivuilla. Sellaisiin tonttikohtaisiin kysymyksiin, joihin ei siinä vaiheessa pystytty antamaan vastausta, vastataan luonnosvaiheessa. Asukasosallistuminen on Pispalan kaavoituksessa ollut poikkeuksellisen laajaa. Osallistumismenettelyt on kuvattu kaavaselostuksessa kohdassa 3.3.2 *Osallistuminen ja vuorovaikutus*

- kaavoituksessa olisi noudatettava historiallista jatkuvuutta, eikä alueiden käyttötarkoituksia ole järkevää muuttaa muutaman vuoden välein

Vastaus: Suurimmalla osalla tonteista kaavallinen käyttötarkoitus on A-30: asuinrakennusten korttelialue, jolle saadaan sijoittaa myös liike-, toimisto- ja palvelutiloja sekä ympäristöhäiriöitä tuottamattomia työtiloja.

Määräys vastaa sisällöltään voimassaolevan kaavan yleisintä käyttötarkoitusta.

- kaavan laadinnan tulee vanhan rakennuskannan osalta perustua totuudenmukaisiin inventointitietoihin, lähiympäristön huomioon ottoon ja kiinteistönomistajien tasa-arvoiseen kohteluun

Vastaus: Rakennetun ympäristön inventointi perustuu käytettävissä oleviin tietolähteisiin ja kohdekäynteihin. Lisäksi asukkaat ovat saaneet tarkastaa ja täydentää tietoja ja osaa asukkaista on voitu haastatella. Kohdekäyntejä voidaan tehdä ehdotusvaiheessa lisää, mikäli tarvetta ilmenee. Tasa-arvoinen kohtelu on aina kaavoituksen lähtökohtana.

- kunkin kiinteistön erityspiirteet tulee huomioida kaavamerkintöjä suunniteltaessa

Vastaus: Kaavan laadinnassa on tehty tonttikohtaista tarkastelua.

- tärkeitä suojelun kohteita Pyhäjärven ja Näsijärven rantamaisemat, näkymät harjulta, rakentamattomina säilyvät yleiset puistomaiset alueet, perinteinen pientalorakentaminen
- piirteiden säilyttäminen ei taloudellisesti aseta kaupungille kohtuuttomia raskaita, mutta tuhoaminen korvaamattomia vahinkoja

Vastaus: Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tukea Pispalan valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön säilymistä ja kehittymistä. Pispalan maisemat ja perinteinen pientalorakentaminen ovat oleellinen osa tätä kulttuuriympäristöä. Vaikutusarvioinnissa ja kaavaluonnoksista saatavassa palautteessa arvioidaan, kuinka hyvin tavoitteissa on onnistuttu.

Energia

- Pispalan kaavan pitäisi antaa mahdollisuus tai jopa tukea ratkaisua, jossa alue tuottaa tarvitsemansa energian ja huolehtii omista jätteistään, eikä sysää niitä muiden harteille
- vanhoja taloja tulee voida muuttaa energiatehokkaammiksi ja toisaalta niissä pitäisi voida poiketa kiristyvistä normeista

Vastaus: Kaavatyön yhteydessä laadittavassa pohjavesi- ja hulevesiselvityksessä tullaan arvioimaan, onko Pispalassa tarvetta rajoittaa esim. öljysäiliöiden ja maalämpökaivojen sijoittamista. Kaavaluonnoksissa ei oteta kantaa jätekeräyspisteisiin. Rakennustapaohjeissa ei kielletä rakennusten energiataloudellisuuden parantamista, suosituksia kulttuuriperintöarvojen huomiointista myös näiden muutosten toteuttamisessa on annettu. Energiatodistusta ei tarvita kaavalla suojeltuun taloon. Vuonna 2013 voimaan tulevat kiristyvät, korjausrakentamistakin koskevat energiamääräykset eivät koske suojeltuja taloja.

Tampereella on avattu rakentamisen ja asumisen energianeuvontapalvelu RANE <http://www.neuvoo.fi/>. Internet-sivujen lisäksi neuvontaa on saatavissa sähköpostitse ja puhelimitse. Vireillä oleva korjausrakentamiskeskus-hanke helpottaa toteutuessaan vanhan talon korjaajan tiedonsaantia. <http://www.eco2.fi/default/fi/hankkeet/rakennuskultturi.html>

PUISTOT JA VIHERALUEET

- Harmaantukkitien puiston jatkaminen Pyhäjärven rantaan kasvimaan läpi on tärkeää.

Vastaus: Harmaantukkitien puiston mahdollinen jatkaminen Pyhäjärven rantaan ratkaistaan Pispalan kaavoituksen kolmannessa vaiheessa.

- Porovastinpuiston yleisilme pidettävä siistinä, puustoa pitää karsia, jotta upea harjumaisema saataisiin avattua.
-

Vastaus: Porovastinpuistoa koskevat kaavan yhteydessä laaditut hyönteisselvitykset ja kasvillisuus- ja biotrooppiselvitys. Alue on osoitettu kaavaluonnoksessa lähivirkistysalueeksi. Laaditut selvitykset otetaan huomioon virkistysalueen hoitosuunnitelmia uusittaessa.

- Alueen rakentamattomat viheralueet tulee kaavoittaa viheralueiksi
- Puukkoniemen ja Rinnekadun väliselle rinnealueelle ei sovi minkäänlainen rakentaminen, sillä se on tiheästi asutun alueen ainoa viheralue
- Pispalassa on viheraluetta asukasta kohden puolet valtakunnallisesta suosituksesta
- Susipuiston metsäalue on arvokas Pispalan ympäristön kannalta, rakentamista metsään ja metsän muutakin luontoa häiritsevää käyttöä tulee välttää

Vastaus: Alueen asemakaavoituksessa puistojen ja virkistysalueiden aluevarauksia ja kaavamerkintöjä laadittaessa on huomioitu niitä koskeva kysely-, mielipide-, lausunto- ja selvitysaineisto. Viheralueita ja niiden merkintöjä määritettäessä huomioitavana on ollut useita asioita; muinaismuistot, ekologiset käytävät, maisemalliset tekijät ja virkistysyhteystarpeet. Koska viheralueisiin kohdistuvaa tietoa ja reunaehtoja saadaan useasta erillisestä selvityksestä, on laadittu

virkestysalueita ja ekologisia yhteyksiä koskeva yhteenvetoraportti, Pispalan viherverkkotarkastelu (2011), joka päivittyy selvitystyön ja kaavoituksen edetessä ja palvelee kaavan laatimista ja vaikutusten arviointia.

Nykyisessä asemakaavassa on tontteja ja pysäköintialueita, joiden käyttötarkoitus ei ole toteutunut. Näiden alueiden tulevaa käyttötarkoitusta pohdittaessa laaditaan vaihtoehtoja, jotka voivat sisältää myös rakentamista. Kaava-alueilla 8256 ja 8257 on kaavaluonnoksissa hieman lisätty virkestysalueiden pinta-alaa. Puistoalueiden osittaista täydennysrakentamista ehdotettiin mm. joissakin kävelykierrosten aikana annetuissa mielipiteissä. Puistoalueiden ottaminen rakentamiseen ei ole katsottu perustelluksi viheralueiden vähäisyyden vuoksi. Mäkikadun ja Rinnekadun välinen alue on siirretty kaavaan 8309.

LIIKENNE JA PYSÄKÖINTI

- liikenneselvityksessä huomioitu kiitettävästi kevyen liikenteen kysymyksiä
- autoliikenne-ennusteet tulisi perustella, eikä peruste voi olla enää sama kuin 5-10 v. sitten
- vastustetaan paikoitusalueen rakentamista laajenuksena Porovastinkadun kääntöpaikan yhteyteen: liikenne lisääntyy, luonnonympäristö häiriintyy, muodostuu liian suuri asfalttikenttä ja polkuyhteys Kiviaidankadulle estyvät
- liikennesuunnittelun tulisi ensisijaisesti pyrkiä ajoneuvoliikenteen vähentämiseen
- alueen laidoilla hyvien liikenneyhteyksien varrella olevia paikoitusalueita tulisi kehittää
- Porovastinkatu toimii nykyisellään hyvin, ei muutostarpeita
- lisäpaikoitusta ehdotetaan Mäkikadun ja Rinnekadun väliselle puistoalueelle sekä Rajaportin saunan viereiselle parkkipaikalle

Vastaus:

Pispalan liikenteellisessä esiselvityksessä on käytetty liikenne-ennusteena Tampereen seudun liikennemallia, joka kuvaa seudun asukkaiden matkustuskäyttäytymistä nykytilanteessa ja ennustevuonna 2030. Mallin taustalla on liikennetutkimus, jossa haastateltiin noin 2600 seudun asukasta. Tutkimuksessa selviteltiin asukkaiden päivittäisiä matkoja ja niihin liittyviä valintoja vuosina 2004 ja 2005. Mallissa on huomioitu ennusteet väestön määrän kasvusta ja ikärakenteen muutoksesta. Työpaikkojen määrän on arvioitu kasvavan ja työssäkäyntialueen laajentuvan. Vuoden 2030 ennustetilanteessa oletetaan valmistuneen mm. Tampereen läntisen kehätien, Tampellan tunnelin, VT 9:n moottoritieyhteydenä välillä Allasjärvi – Suikula, sekä tärkeimmät joukkoliikenteen laatukäytävät. Malli ei ota huomioon mahdollisia tulevaisuudessa ihmisten liikkumistottumuksissa tapahtuvia muutoksia.

Pispalan liikenteellisen esiselvityksen karttaliitteessä 4 on pääsääntöisesti esitetty ehdotettu jo olemassa olevia paikoitukseen käytettyjä alueita merkittäväksi virallisesti pysäköintiin, mutta tarkempaa tarkastelua kyseisissä kohdissa ei ole selvityksen teon yhteydessä suoritettu. Kaavoituksen yhteydessä on todettu, että Porovastinkadun kääntöpaikka tarvitaan, mutta aluetta ei laajenneta. Kaavoituksessa lähdetään siitä, että autoille tulee ensisijaisesti löytää paikka tontilta. Osalla tonteista tämä tavoite on erittäin vaikea toteuttaa, joten kaavassa on säilytetty pysäköintinormina 1/ alkavaa 150 k-m² kohti, kuitenkin ei edellytetä enempää kuin 1 ap/asunto. Mikäli autopaikkoja ei voida sijoittaa tontille, ne voidaan osoittaa tontin ulkopuolelta enintään 300 m etäisyydeltä, yleiseltä pysäköimispaikalta tai pysäköintilaitoksesta. Alueella on säilytetty yleinen pysäköintipaikka Pispalan harjun puolivälissä, Pispalan-portilla on vaihtoehtoisia erilaisia ratkaisuja pysäköintiin (kaavaselostus kohta 4.1.3). Kaavaluonnokset mahdollistavat kadunvarsipysäköinnin säilymisen. Rajaportinrinteen pysäköinti- ja muu käyttö ratkaistaan kaavassa 8309.

SELVITYKSET

- Lisäselvityksiä tulee laatia kasvistosta, puustosta, linnustosta, hyönteisistä sekä maaperästä.
- Radonhaittaa ei ole huomioitu riittävästi selvityksissä ja rakennustapaohjeessa.
- Tehtyjen selvitysten taso on teknisesti ja arkkitehtonisesti heikko eikä täytä rakennuslain eikä Rask määrittelemiä edellytyksiä maankäytön kehittämiseksi.

- Susikolhunpuistossa on vuosien ajan havaittu lepakkoja, lisäksi Pipsankatu 53:n yläparvekkeelta löytyy luultavasti lepakon pesä- tai lepopaikan kulkuaukko.

Vastaus: Kaava-alueilta on laadittu seuraavat selvitykset luonnonympäristöä koskien:

- *Pispalan viherverkkotarkastelu*, Tampereen kaupunki, 2011
- *Pispalan asemakaavavaiheiden 1-3 eliöstö- ja biotrooppiselvitys*, Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön kehittäminen, 2011
- *Loppuraportti Pispalan – Tahmeaan alueen hyönteiselvityksestä 2009–2010*, Tampereen Hyönteistutkijain Seura ry, 2010
- *Pispalan lepakkokartoitus*, Wermundsen Consulting Oy, 2008

Lisäksi on v. 2009 käynnistetty EU-hanke BaltCICA selvittämään Pispalan harjun vesiolosuhteita ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Hanke päättyi v. 2012. Tuloksia voidaan hyödyntää Pispalan kaavoituksessa. Asiantuntijankemeyksen mukaan linnustosta ei ole tarpeen laatia selvitystä III-kaavavaiheen yhteydessä

Tampere on merkittävää radonriskialuetta ja Pispala erityisesti. Pispalan radonriski on mainittu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä Pispalan teemakarttakeosteessa. Säteilyturvakeskus on tehnyt Pispalan harjulla runsaasti tutkimuksia. Säteilyturvakeskuksen, Tampereen kaupungin terveydensuojelun ja rakennusvalvonnan kanssa järjestettiin maaliskuussa 2009 radonseminaari, jossa esimerkkialueena oli Pispala. Kaavaratkaisujen osalta yhteistyötä on jatkettu terveydensuojelun ja rakennusvalvonnan kanssa. Radon on kaavaluonnoksessa huomioitu yleismääräyksessä sekä rakentamistapaohjeessa erillisenä radonia koskevana korttina.

Lepakkoselvitys tehtiin vuonna 2008. Tämän jälkeen tuli muutamia yleisöhavaintoja lepakoista. Näiden takia on tehty tarkistuskäynnit Pipsankatu 53:een, Pispalan uittotunneleihin ja Pyynikintie 39:n kohdalla sijaitsevaan luolaan. Näistä lepakoita löytyi vanhemmasta uittotunnelista. Tarkastusraportti suosittaa vanhemman uittotunnelin säilyttämistä sellaisenaan. Uittotunnelit eivät sisälly uudistettavien Pispalan kaavojen alueeseen.

Selvitysten taso: Tampereen kaupunki teettää selvityksiä sekä oma työnä että ulkopuolisilla konsulteilla. Selvityksen tekijää ei valita halvimman hinnan perusteella vaan edellytetään ammattitaitoa ja kokemusta vastaavista hankkeista. Selvitystarpeita arvioidaan sisäisesti sekä viranomaisten kanssa. Pispalan ja Tahmelan kaavojen uudistaminen on alueeltaan niin laaja ja monimuotoinen alue, että selvitystyötä on asiantuntijaresurssien saatavuuden vuoksi ollut välttämätöntä jaksottaa kaavavaiheiden etenemisen mukaan.

INVENTOINTIAINEISTON PÄIVITYS

Vastaukset on laadittu kaavoituksen ja Pirkanmaan maakuntamuseon yhteistyönä

Yleisiä huomioita inventointiaineistosta

- Inventointiaineistossa on virheitä
- Rakennetun ympäristön muutoksia ei ole huomioitu aineiston päivityksessä

Vastaus: Inventointi perustuu osittain suullisiin tietoihin, joissa saattaa olla virheitä tai epätarkkuuksia. Maakuntamuseo on korjannut virheitä saamansa palautteen pohjalta. Virheet voi ilmoittaa sähköpostilla, puhelimitse, sähköisellä palautelomakkeella tai kirjeellä Pirkanmaan maakuntamuseolle tai käymällä ennalta sovittuna aikana maakuntamuseossa, museokeskus Vapriikissa.

- Inventoinnissa laadittu luokittelu ei tue omistajan tahtotilaa suojella oma rakennuksensa
- joidenkin rakennusten osalta mielipiteissä esitetään arvoluokkien laskemista
- arvokkaaksi luokiteltuja taloja pitäisi saada korjata ja laajentaa

Vastaus: Inventointimateriaali koostuu aluekokonaisuuksista, kohteista ja rakennuksista. Materiaali on varsin laaja ja kohteet keskenään hyvin erityyppisiä niin iältään kuin tyypeiltään tai säilyneisyydeltään. Museo on katsonut tarpeelliseksi jäsentää materiaalia luokittelemalla, jotta

aineistosta olisi mahdollista poimia erityisen hyvin pispalalaista rakennettua kulttuuriympäristöä ja sen historiallista kehitystä kuvaavat kohteet. Näiden kohteiden säilyminen on ensiarvoisen tärkeää valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisessa. Luokittelu on asiantuntijan tutkimustulos, ei suojelupäätös. Kaavan laatimisen yhteydessä sitä voidaan käyttää perusteena antaa eriateisia suojelumääräyksiä, joissa alueen monimuotoisuus voidaan mahdollisimman hyvin huomioida. Luokittelu ohjaa myös kiinnittämään huomiota rakennusten korjaamiseen siten, että hyvin historialliset piirteensä säilyttäneet rakennukset säilyttäisivät myös jatkossa arvokkaat piirteensä. Rakennusten muutostensietokyky on yksilöllinen. Arvo-luokituksen muuttaminen tulee kysymykseen vain mikäli kohteesta on saatavilla jotakin merkittävää kulttuurihistoriallisiin ominaispiirteisiin liittyvää uutta tietoa.

- Maakuntamuseon tulisi huomioida asukkaiden halun suojella ja hakea toteuttamiskelpoisia keinoja suojeluun
- Suojelun asteen tulee riippua kunkin rakennuksen tai kokonaisuuden historiallisesta arvosta, arvokkaimmissa kokonaisuuksissa suojelun asteen tulee olla tiukin ja sellaisten rakennusten kohdalla, joilla ei mainittavaa historiallista arvoa, väljä
- Vanhaan rakennukseen kohdistettavat lisärasitteet voivat johtaa rakennuskannan hävittämiseen
- Aluesuojelu tukisi kaavan tavoitteiden toteuttamista
- Maakuntamuseo estää aktiivisen rakennussuojelun heikentämällä vanhan rakennuksen asemaa uudisrakentamiseen verrattuna

Vastaus: Museo on esittänyt inventointiaineistossaan toimenpidesuosituksia koskien alueiden, kohteiden ja rakennusten säilyttämistä, korjaamista tai uudisrakentamista. Suositukset ovat tavoite, joka toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla rakennetun kulttuuriympäristön kulttuurihistoriallisten arvojen vaalimista. Kaavan laatimisen yhteydessä tutkitaan tarkemmin toimenpiteet, joilla kyseiset tavoitteet voidaan toteuttaa ottaen huomioon myös muut näkökulmat, esimerkiksi kiinteistön omistajien tasavertainen kohtelu ja kohtuullisuuskysymykset. Luokitus ei siis siirry sellaisenaan kaavamääräykseksi.

Museo huomauttaa lisäksi, että maankäyttö- ja rakennuslain 117 ja 118 § velvoittavat jo sinällään vaalimaan korjaus- ja muutostöissä rakennusten ominaispiirteitä ja saman lain 166 § vastuuttaa huolehtimaan, että rakennus ympäristöineen on sellaisessa kunnossa, ettei se mm. aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöään. Rakennuslainsäädäntö siis ohjaa joka tapauksessa rakentamista niin korjaamisen kuin hoidon osalta, eikä mahdollista täysin vapaasti tehtäviä rakennusten muutostöitä.

- Rakennuksen kuntoa ei ole huomioitu.

Vastaus: Inventointiin ei kuulu kuntoarvioiden tai -tutkimusten tekeminen. Rakennuksen kunto on aiheellista selvittää, silloin kun siihen kohdistuu toimenpiteitä, kuten peruskorjaus, laajennus, julkisivumuutos tai jos tontille suunnitellaan uudisrakentamista. Kaavoituksen yhteydessä on tehty katselmuksia tonteille, joiden omistaja on katsonut rakennuksensa olevan niin huonokuntoinen, että sille ei tulisi osoittaa suojelumerkintää. Suojelumerkintää ei ole poistettu käyntien perusteella miltään rakennukselta, vaan edellytetään tarkempia selvityksiä, jotka todentavat rakennuksen korjauskelvottomuuden.

- Inventointimenetelmät poikkeavat Museoviraston ohjeista
- Museo ei ole tiedottanut, että inventoinnista voi kieltäytyä
- Omistajatietojen julkaiseminen rikkoo lakia kansalaisten tietosuojasta

Vastaus: Pirkanmaan maakuntamuseon inventointi perustuu yleisesti Suomessa käytössä oleviin inventointitapoihin ja Museoviraston laatimiin inventointiohjeisiin. Museovirasto ei suoranaisesti ohjaa Pispalan inventointia, kuten ei yleensä ohjaa muuallakaan Suomessa tehtäviä inventointeja. Maakuntamuseo on väliraportissa II, 2009 käsitellyt laajasti arvottamisen ja luokittelun menetelmiä ja koonnut yhteen Pispalalle tyypillisiä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi katsottuja piirteitä. Tutkimuksen edetessä tieto karttuu edelleen kaavoituksen III vaiheen osalta. Museo on katsonut luokittelun mahdolliseksi, koska Pispalasta on käytettävissä laajat pohjatiedot. Luokittelu on myös katsottu tärkeäksi laajan aineiston jäsentämiseksi.

Inventointi on tarkoitettu nimenomaan kaavan laatimista varten. Museo ei ole katsonut aiheelliseksi muuttaa vakiintuneita inventointimenetelmiä saamansa palautteen perusteella. Kaavaa laadittaessa inventoinnin tiedot ja suositukset suodatetaan kaavamääräyksiksi, inventointi ei siten siirry suoraan kaavaksi.

Maakuntamuseo on pyrkinyt ja pyrkii jatkossakin tiedottamaan inventointityöstä etukäteen mahdollisimman laajasti. Kiinteistönomistaja voi halutessaan kieltäytyä päästämästä inventoijaa tontille, mutta saattaa silloin joutua kohdetietojen vaillinaisuuden vuoksi epätasa-arvoiseen asemaan muihin alueen kiinteistönomistajiin verrattuna.

Joistakin inventointilomakkeista on ollut pääteltävissä kiinteistön omistajan tai haltijan nimi. Nämä lomakkeet on korjattu.

- Pispalan suojelutarve ei lähde yksittäisten rakennusten erityisestä suojelutarpeesta vaan kokonaisuudesta. Rakennusten muunneltavuus ja mosaiikkimaisuus muodostavat kokonaisuuden, joka on säilyttämisen arvoinen.

Vastaus: Pispala on määritelty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Pispalan merkitys kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennettuna aluekokonaisuutena perustuu maiseman, tiestön ja kaupunkikuvan lisäksi vanhaan rakennuskantaan. Asemakaavalle asetetut tavoitteet kulttuuriympäristön arvojen suojelemiseksi voivat toteutua vain huomioimalla kaikki edellä mainitut osatekijät.

- Maakuntamuseon tavoitteet jäävät epäselviksi; inventointiluokkien vakuutetaan edustavan vain tavoitetilannetta, mutta teksti inventointiraportissa on kuitenkin hyvin tiukkasanaista ja määräävää.

Vastaus: Pirkanmaan maakuntamuseo toimii museolain, Museovirastosta annetun lain, valtioneuvoston museoista antaman asetuksen sekä Museoviraston ja Pirkanmaan maakuntamuseon välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti kulttuuriympäristön viranomaistoimijana edistään kulttuuriympäristön arvojen säilymistä monin tavoin, esimerkiksi tutkimustoiminnan kautta. Pispalan tapauksessa museon lain mukaisena tehtävänä on edistää mm. rakennetun kulttuuriympäristön kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä. Suositukset ovat tavoite, joka toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla rakennetun kulttuuriympäristön kulttuurihistoriallisten arvojen vaalimista.

Kaavaluonnosten suojelumääräykset on laadittu rakennusinventoinnin arvoluokitusten ja toimenpidesuosituksen pohjalta, painottaen enemmän kaupunkikuvaa. Kts. kaavaselostus kohta *4.1.1 Kulttuuriympäristön suojelu*.

SUOJELU JA SUOJELUMERKINNÄT

- Sr –merkinnän vaikutukset on tutkittava, Sr –merkintä tuhoaa alueen perinteiset rakennukset (jätetään heitteille).
- Suojelukaavan tulee kannustaa rakennusten säilyttämiseen. Tärkeintä on yhdenvertainen ja tasapuolinen menettely sr-merkinnän korvauksien osalta.

Vastaus: Kaavoituksen tavoitteena on ollut eri keinoin kannustaa ja edistää vanhan rakennuskannan säilymistä. Kaavaluonnoksen kannustimet on kuvattu kaavaselostuksessa, kohdassa *4.1.1 Kulttuuriympäristön suojelu*. Keinovalikoiman tehokkuutta ja tasapuolisuutta arvioidaan vaikutusten arvioinnissa sekä kaavaluonnoksesta saatavassa palautteessa.

PISPALA JA SANTALAHTI

- Myös Santalahden sr -merkityt rakennukset on merkittävä Selvitysaineistokoosteeseen kartalle, onhan Santalahden osayleiskaava Tampereen kaupunginvaltuuston (2006) hyväksymä. Nämä sr –merkinnät tulisi huomioida lainvoimaisena päätöksenä.

Vastaus: Selvitysaineistokoosteesta on tehty päivitetty versio; Pispala, teemakarttoja 20.2.2012 ja siihen on lisätty ote Santalahden osayleiskaavasta. Suojelukohteet -teemakarttaa on täsmennetty otsikon osalta siten, että se viittaa asemakaavalliseen/ kirkkolain mukaiseen rakennussuojeluun.

- On kyseenalaista, kuuluisiko Pispala lainkaan Santalahteen suunnitellun kerrostalolähiön rakentamisen jälkeen valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen joukkoon.
- Miten kaavoittaja kykenee motivoimaan taloudellisiin uhrauksiin kulttuuriympäristön säilyttämisen nimissä niitä rakennuksen omistajia, jotka jäisivät uuden kerrostalolähiön varjoon.
- Onko mahdollista pohjoisrinteen yläosassa samoilla perusteilla sekä alentaa rakennusoikeutta että viedä maisemat.

Vastaus: Santalahden rakentamisen vaikutukset Pispalaan arvioidaan Santalahden asemakaavan muutoksessa. Kaavaluonnoksissa 8256 ja 8257 vähennetään rakennusoikeutta vain yhdeltä kaupungin omistamalta tontilta. Kaava sisältää kannustimia suojelurakennusten omistajille. Keinovalikoiman tehokkuutta ja tasapuolisuutta arvioidaan vaikutusten arvioinnissa sekä kaavaluonnoksesta saatavassa palautteessa.

- Miten voidaan asettaa tavoitteeksi valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön vaaliminen samanaikaisesti sen hävittämisen kanssa.

Vastaus: Kaava tähtää kulttuuriympäristön säilyttämiseen ja kehittämiseen sen luonteeseen soveltuvalla tavalla.

Santalahden asemakaavan muutos on vireillä, joten sitä koskevat mielipiteet tulee kohdistaa sitä koskevalle kaavanumerolle 8048.

PISPALAN VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄN KULTTUURIYMPÄRISTÖN RAJAUS

- Selvitysaineistokoosteessa 1. maakuntakaavan vasemmassa nurkkauksessa sijaitsevalla karttakuvalla pyritään kyseenalaisesti luomaan mielikuvaa uudesta aluerajauksen muutoksesta. Kyseinen kartta ei kuulu lainvoimaisena maakuntakaavaan. Kaavoittajan ei tulisi laatia omia aluerajoja Valtioneuvoston päätösvaltaan kuuluvaan asiaan.

Vastaus: Pirkanmaan 1. maakuntakaavan hyväksyi Pirkanmaan maakuntavaltuusto 9.3.2005 ja valtioneuvosto vahvisti 29.3.2007. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi tehdyt valitukset 20.3.2008. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa. Maakuntakaava vastaa valtakunnallisten, maakunnallisten ja useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön suunnittelusta ja yhteensovittamisesta.

MRL 32§: Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa tai ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellussa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavaan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta

Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa on Pispala merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi (kohde 189) ja Tahmela maakunnallisesti arvokkaaksi (184). Molemmat rajaukset kuuluvat vahvistettuun maakuntakaavaan. Ympäristöministeriön ohjeen mukaan (MRL 2000 sarja, opas 10 Maakuntakaavamerkinnot ja –määräykset) *maakuntakaava tulisi esittää pääsääntöisesti yhdellä kartalla. On kuitenkin mahdollista, että osa maakuntakaava-alueesta, esim. kaupunkiseudut, esitetään erillisellä, muuta maakuntakaavaa suurempimittakaavaisella kartalla.* Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa on selvyyden vuoksi esitetty kulttuuriperintö erillisellä vinjettikartalla, johon on viitattu pääkartalla. Molemmat ovat virallista kaavakarttaa. Muu kartta-aineisto on esitetty maakuntakaavan kaavaselostuksessa ja sen erillisessä liiteosassa.

MRA 9.1 § Maakuntakaava esitetään kartalla tai kartoilla sellaisessa mittakaavassa, että niistä alueiden käytön ohjaustarve huomioon ottaen ilmenevät tarkoituksenmukaisella tavalla alueiden käytön periaatteet, tarpeelliset alueet ja kaavan muu sisältö.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat aina maakuntakaavoitusta, yleistavoitteet ja tietyt erityistavoitteet koskevat myös kuntakaavoitusta. Koska Pispalan alueella on valtakunnallista merkitystä omaavia alueita ja väyliä, tulee valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ottaa huomioon suoraan asemakaavoituksessa (MRL 24 § 2 mom). Valtioneuvosto on Pirkanmaan maakuntakaavan vahvistaessaan todennut sen täyttävän valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vaatimukset.

Koska Tampereen kantakaupungin yleiskaava on oikeusvaikutteinen yleiskaava, se ohjaa Pispalassa kaavoitusta. Mikäli yleiskaavaa ryhdyttäisiin muuttamaan, sitä ohjaisi maakuntakaava. Oikeusvaikutteisten yleiskaavojen alueelle sijoittuvien merkittävien asemakaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmissa ja kaavaselostuksissa Tampereen kaupunki johdonmukaisesti kuvaa maakuntakaavan asemakaavoitettavalle alueelle kohdistamat merkinnät, niin myös Pispalassa. Tästä syystä on myös aiheellista esittää kulttuuriympäristöjen maakuntakaavan mukaiset rajaukset Selvitysaineistokoosteessa.

- Pispalan valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön rajausta on määritelty Museoviraston ja ympäristöministeriön julkaisussa Rakennettu kulttuuriympäristö.

Vastaus: Pispala, Tahmela ja Santalahti luokiteltiin valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi selvityksessä "Rakennettu kulttuuriympäristö, Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt" (Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisu 16, 1993). Vuonna 2009 valmistuneessa valtakunnallisen inventoinnin päivityksessä Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Museovirasto, 2009 rajausta tarkistettiin siten, että Santalahti, Tahmela ja Hyhky jätettiin rajauksen ulkopuolelle.

- Kaavan pitää koskea koko Pispalan valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön aluetta(myös Santalahtea) ja kohdella aluetta kokonaisuutena.
- Pispalan kaavamuutoksen tulee ulottaa koskemaan myös Santalahtea tai Pispalan kaavojen tavoitteista tulee poistaa maininta valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön säilymisestä.

Vastaus: Santalahden osayleiskaavan hyväksymisestä tehty valitus on hylätty KHO:ssa ja yleiskaava on lainvoimainen. Santalahden alueen asemakaavan muuttaminen osayleiskaavan pohjalta tuli vireille 12.3.2009. Santalahden osayleiskaavan määräykset ohjaavat Pispalan valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön huomiointia asemakaavoituksessa seuraavilla yleismääräyksillä:

- ” Asemakaavoja muutettaessa on huomioitava kaava-alueen merkitys valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön läheisyydessä.”
- ”Asemakaavoja muutettaessa on osoitettava toimenpiteet, joilla Pispalan harjumaiseman, Näsijärven rantamaiseman ja rantaväylän puoleisen julkisivun kaupunkikuvaa ja ympäristöä parannetaan.”
- ”Asemakaavoituksen yhteydessä on huomioitava kattojulkisivun merkitys Pispalan ylärinteen näkymiin.”

Vastaus: Em. yleismääräykset Santalahden osayleiskaavasta ohjaavat Santalahden asemakaavamuutosta 8048.

RAKENNUSOIKEUS JA OMISTUSOIKEUS

Kaavan lähtökohdat ja tavoitteet

- Asemakaavan olennaisena tavoitteena nähdään ennakoita omaksuttu rakennusoikeuden vähentäminen.

Vastaus: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kirjattu Pispalan kaavoituksen tavoitteeksi: ”Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tukea Pispalan valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön säilymistä ja kehittymistä”. Ennakkoon ei ole päätetty vähentää tai nostaa rakennusoikeutta. Rakennusoikeuden määrä joudutaan kaavan uusimisen yhteydessä tarkistamaan siten, että kaavoituksen tavoite voidaan toteuttaa. Kaavaluonnoksissa 8256 ja 8257 yleinen tehokkuuslinja on $e = 0,5$. Aihetta on käsitelty kaavaselostuksen kohdassa *4.1.2 Rakennusoikeudet ja mitoitus*.

- Rakennusoikeuden rajoittamisen tai pienempiin rakennusmassoihin jakamisen pelätään vähentävän tontinomistajien omaisuuden arvoa.

Vastaus: Rakentamisen ohjaaminen pientalo-kohteissa pispalalaiseen pienipiirteisyyteen on rakentamisen ohjaamista sopimaan ympäristöön, mikä on kaavan tavoitteen mukaista. Vaikutusten arvioinnissa arvioidaan määräysten vaikutuksia.

- Halutaan säilyttää mahdollisuus muunteluun, laajentamiseen ja korottamiseen.
- Toivotaan, ettei uusi kaava poista perinteistä tapaa rakentaa ja kunnostaa ullakoita.

Vastaus: Kaavaluonnoksiin on tonttikohtaisesti tutkittu tonteille soveltuvaa lisärakentamisen tapaa. Massoittelumääräykset säätelevät ullakoiden rakentamista; korkea ullakollinen rakennus ei sovellu joka paikkaan. Kaavan kannustimet mahdollistavat ullakoiden käyttöönoton ja korottamisen, mikäli ratkaisut voidaan tehdä rakennuksen ominaispiirteitä kunnioittaen.

- Pitäisi pysyä vanhoissa rakennusoikeuksissa, jottei alueen puistoihin synny rakentamispainetta.

Vastaus: Tonttien rakennusoikeuksia ja puistoalueita ei kytketä toisiinsa. Kts. vastaus kohdassa Puistot ja viheralueet.

- Uuden kaavan tulee tukea vanhojen rakennusten kunnostamista ja tehdä siitä kannattava vaihtoehto.
- Säilyttämistä tulee ohjata kannustimin, ei kielloin ja sanktioin.
- Vanhan rakennuksen arvoa tulisi korostaa parantamalla niiden asemaa uudisrakentamiseen verrattuna.
- Vanhan rakennuksen kunnostaminen, laajentaminen tai ajanmukaistaminen eivät ole kielteisiä tapahtumia Pispalan mosaiikkimaisessa kulttuuriympäristössä.

Vastaus: Kaavan tavoitteena on kulttuuriympäristön säilyttäminen ja kehittäminen. Kannustimien kehittämiseen on kaavassa erityisesti paneuduttu. Kaavaluonnoksen kannustimet on kuvattu kaavaselostuksessa, kohdassa *4.1.1 Kulttuuriympäristön suojelu*. Alueen tonttien ja rakennusten ominaisuudet vaikuttavat kannustimien hyödyntämismahdollisuuteen.

Rakennusoikeustarkastelun nähtävillä ollut aineisto

- Ramboll Oy:n tekemän rakennusoikeustarkastelun katsotaan perustuvan virheellisiin lukuihin ja tarkoitushakuisuuteen, joten sitä ei tulisi käyttää tonttikohtaisen päätöksenteon pohjana.

Vastaus: Rakennusoikeustarkastelussa tuli esille että osa kaupungin Facta-rekisterin tiedoista on epäluotettavia. Kaavan laatijat eivät voi korjailta rekisterin tietoja, joten ne on otettava sellaisenaan. Sen sijaan osoitetiedoissa olevia virheitä, painovirheitä ja kaavanlaatijoiden arvioissa olevia virheitä

on korjattu. Kaavoituksen kannalta mahdollisilla rekisteritietojen epävarmuustekijöillä ei tule olemaan ratkaisevaa merkitystä, koska kaavaratkaisu perustuu yhtenäiseen tehokkuuslinjaan.

- Tullaanko mahdolliset virheet tiedoissa korjaamaan vain asukaspalautteen varassa?

Vastaus: Tarkastuksessa on huomioitu saatu palaute ja kaavanlaatijoiden omat huomiot.

- Ramboll Oy:n tekemään taulukkoon halutaan tarkennuksia sekä tulkintaohjeita, ja siihen tehtävät muutokset huomioitavaksi myös havainnollistavissa kuvissa.
- Taulukossa tulee olla maininta siitä, että osa luvuista on epäluotettavia.

Vastaus: Rakennusoikeustietojen esittämistapaa on kehitetty luettavammaksi kaavaluonnosten liitteenä oleviin rakennusoikeustaulukoihin. Teemakarttojen virheitä korjattiin jatkotyön aikana kaupungin omana työnä tehtyyn suojelu- ja rakennusoikeus-tarkasteluun.

- Rakennusoikeustaulukossa esitetty MRL:n laskentatavan mukainen arvioitu kerrosala on harhaanjohtava, lainvastainen ja tarpeeton, koska MRL:n aikana käyttötarkoituksen muutokset ovat vaikeasti toteutettavia verrattuna Rakennuslakiin.
- Kellaritilat tulee voida säilyttää nykyisessä käytössä, eikä niitä tule laskea kerrosalaan.
- Onko mahdollisesti jo tehtyjä rakennuslupapäätöksiä tulkittu uudella tavalla ottamalla käyttöön ilmaisu ”toteutunut rakennusoikeus”, jonka sisältö poikkeaa rakennusluvan mukaisesta kerrosalasta.
- On tärkeää, ettei uusi kaava poista Pispalan perinteistä tapaa rakentaa ja kunnostaa läpituulettavia ullakkovarastotiloja, joita ei kuitenkaan voida laskea kerrosalaan kuuluvaksi tilaksi.
- Kahden asuinkerroksen lisäksi voitava rakentaa kerrosalaan kuulumaton maanpäällinen kellarikerros sekä vintti varastointitarkoituksiin.
- Pispalassa maanpäällisen kellarin käyttötarkoituksena ovat olleet perinteisesti asumista tukevat toiminnot, ja on tärkeää, että tuleva MRL:n mukaan laadittava kaava vastaa tältä osin RakL:n mukaista rakentamiskäytäntöä.
- Vanha rakennus tarvitsee jatkuvaa kunnostusta, joten rakennuksessa on oltava työtilaa sekä rakennusmateriaalin varastopaikka polttopuun ja muun varastoinnin lisäksi.
- Tulevan kaavan tulisi määrittää ja eriyttää toisistaan pääasiallinen käyttötarkoitus ja aputilat.

Vastaus: MRL ei sisällä käsitettä maanpäällinen kellarikerros. Kaavaprosessin aikana on arvioitu paljonko rakennusoikeutta rakennukseen mahtuisi, jos se rakennettaisiin uudestaan MRL:n laskentatapojen mukaisella arvioidulla kerrosluvulla. Arvioidut kerrosalat on kuitenkin poistettu kaavaluonnoksen rakennusoikeustaulukosta, koska kaavaratkaisussa hyödynnetään uudemman rakennuskannan osalta käytettävissä olevia rakennuslupatietoja ja inventoidun rakennuskannan osalta käytettävissä olevaa tietoa siten, että ullakolta ja kivijalasta arvioidaan kaavaratkaisua määritettäessä käytetyiksi ainoastaan selkeät asuinhuonekäytössä olevat tilat, ei matalia aputiloja.

Tehtyjä rakennuslupapäätöksiä ei kaavoituksen yhteydessä tulkita uudestaan. Kaavaluonnoksen rakennusoikeustaulukossa sarake ”toteutunut kerrosala” sisältää tiedot lähteestä joka on ollut käytettävissä; toteutuneen rakennusoikeuden määrä pyrittiin selvittämään ensisijaisesti rakennusvalvonnan lupapäätöksistä, jotka on kirjattu FACTA-rekisteriin. Mikäli päätöksiä ei ollut saatavissa, kerrosalatieto etsittiin lupahakemusten liitteenä olleiden piirustusten kerrosalalaskelmista. Mikäli piirustuksia ei ollut, lähtötiedot kirjattiin FACTA:n tietopalvelusta. Mikäli ei ole mitään tietoa, on tehty arvio.

Uudessa kaavassa kerrosluvut määritellään MRL:n mukaan. Kerrosluvulla näytetään miten paljon mihinkin kerrokseen rakennusoikeuteen laskettavaa tilaa sallitaan. Maanalaista ja vähintään puolittain maan sisässä olevaa kellarialueita ja aputiloja on rinnemaastossa jatkossakin helppo toteuttaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi. Kaavakartalla rakennusoikeuden jakamista eri kerroksiin säädellään kerrosluvulla, massoittelumääräyksillä ja yleismääräyksellä. Kts. kaavaselostus kohta 4.1.4 *Rakentamisen ohjaus*. Palomääräykset voivat asettaa rajoituksia käyttöullakoille.

Suojeltavien vanhojen rakennusten käytettyä rakennusoikeutta arvioitaessa kivijalkatiloja ei ole laskettu mukaan, ainoastaan selkeät asuintilat mikäli niitä siellä on. Kaavaluonnoksessa lähdetään siitä, että kaava-alueella kivijalkatilat ovat pääasiassa aputiloja varten.

Rakennusoikeustarkastelu (Ramboll), sisältö, taustat ja osallistuminen

- Mikä on Pispalan kumppanuusverkoston rooli rakennusoikeustarkastelussa? Pispalan kumppanuusverkosto on mainittu KaOs-projektin osatoteuttajana rakennusoikeustarkasteluraportin alussa. Onko yhteistyö tapahtunut MRL:n, EAKR-rahoituksen vai molempien ehtojen puitteissa?

Vastaus: Pispalan kumppanuusverkosto/Pispalan kirjastoyhdistys ry oli osatoteuttajana KaOs-projektissa. Osatoteuttaja vastasi projektin paikalliskoordinaattorin palkkaamisesta sekä tarjosi työryhmille kokoontumistilat ja kopiointimahdollisuuden Pispalan kirjastotalolla.

- Onko Pirkanmaan Ympäristökeskus ehdottanut, että Ramboll Oy:n konsulttisopimukseen sisältyvät vaihtoehtotarkastelut jätetään kaavan esiselvityksen luonteisina tekemättä?
- Rakennusoikeusryhmälle ei tarjottu mahdollisuutta saada tehtyjä vaihtoehtoselvityksiä nähtäväkseen.

Vastaus: Ramboll tuotti vaihtoehtotarkasteluja, kaavoituksen kanta oli viranomaistahoja kuultuaan, että vaihtoehdot olivat sen verran keskeneräisiä, ettei niitä sellaisenaan voinut asettaa nähtäville. Vaihtoehtojen työstämistä jatkettiin kaupungin omana työnä. Suojelu- ja rakennusoikeustarkastelu oli nähtävillä 27.5-16.8.2010. Rambollin vaihtoehtotarkasteluluonnos on myöhemmin toimitettu rakennusoikeustyöryhmän pj:lle.

- Kaavasta tulee arvioida vaikutukset yksityisten ihmisten talouteen ja omaisuuden arvoon. Kaupungin tulee käyttää kaavan valmistelussa puolueettomia ulkopuolisia arvioijia.

Vastaus: Kaavaluonnosten taloudelliset vaikutukset on arvioinut WSP Finland Oy.

- Uusi kaava ei saa laskea yhdenkään kiinteistön markkina-arvoa verrattuna vanhaan kaavaan.
- Kaavan tulee sisältää sellaisia elementtejä, jotka asettavat vanhan rakennuksen säilyttäjän parempaan asemaan kuin uudisrakentajan.
- Kaavan valmistelussa tulee kiinteistönomistajalla olla oikeus esittää näkemyksensä siitä miten kaava vaikuttaa hänen kiinteistönsää arvoon.
- Kunkin kiinteistön omistajana toiveet tulee huomioida siten että omistajan näkökulmasta arvoneutraali lopputulos on saavutettu.
- Kaavoittajan tulee huomioida KaOs-projektin osallistujien sekä Rakennusoikeustyöryhmän mielipide siitä, mitkä kolme vaihtoehtoa valitaan varsinaiseen tarkasteluun.
- Rakennusoikeusvaihtoehtotarkasteluun tulee valita vaihtoehdot; nykyisen asemakaavan salliman tehokkuuden määrittäminen tonteille pispalalaista rakentamista suosivalla tavalla, maaston jyrkkyseroihin/erilaisiin osakokonaisuuksiin perustuva tonttitehokkuuden määrittäminen sekä tehokkuuden määrittely tonttikohteisesti suojelutavoitteita tukien.
- Miksi rakennusoikeustarkastelun tarjouspyynnössä on viimeainitun vaihtoehdon kohdalla maininta: epärealistinen?
- Rakennusoikeusvaihtoehtotarkasteluihin ei tule valita vaihtoehtoa: tonttitehokkuuden tasoalennus nykyinen rakennuskanta huomioiden, koska se aiheuttaisi MRL 54 § mukaista kohtuutonta haittaa ja olisi laiton.
- Rakennusoikeuden suhteen tulee noudattaa yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta.
- Alueen luonne ei mahdollista yhdenmukaista menettelyä ja ohjeistusta, joten yhdenvertaisuus tulee tarvittaessa taata kompensatiojärjestelyin.
- Koska asemakaavoituksen rakennusoikeudellinen vaikutus on asetettu neutraaliksi, on tarkoituksenmukaista pitäytyä vanhoissa rakennusoikeuksissa.
- Rakennustehokkuutta pitäisi voida nostaa nykyisestä.
- Tonttien yleinen rakennusoikeus tulisi olla 0,9-1,0.

- Rakennusoikeutta asuinrakennuksille $e=0,5:n$ verran, varasto- ja aputiloja $e=0,4:n$ verran sekä edellisten lisäksi rakennussuojelun kompensoiva lisärakennusoikeus.

Vastaus: Maankäytön suunnittelussa ja Suunnittelupalveluissa laadittiin suojelu- ja rakennusoikeusvaihtoehdot Rambollin työtä jatkaen. Prosessi on osoittanut, että rakennusoikeuden määrittely tonttikohtaisesti on epärealistinen Pispalassa. Suojelu- ja rakennusoikeustarkastelun vaihtoehdot esiteltiin yhdyskuntalautakunnalle. Vaihtoehtojen, saadun palautteen ja kymmenen haastavan tontin tontinkäyttösuunnitelmien pohjalta laadittiin kaavaperiaate-esitys, jonka yhdyskuntalautakunta hyväksyi 15.3.2011.

Rakennusoikeustyöryhmän kannanotto on ollut mukana harkinnan pohjana olevassa palauteaineistossa. Ryhmä voi arvioida laadittuja kaavaluonnoksia tavoitteidensa pohjalta.

Kaavaluonnosten rakennusoikeudet vastaavat pääsääntöisesti tonttitehokkuutta $e = 0,5$, kuten nykyisessä voimassa olevassa kaavassakin. Kaavaluonnosten rakennusoikeuslinjaa ja kannustimia on käsitelty kaavaselostuksen kappaleessa 4, ASEMAKAAVAN KUVAUS. Vaikutusarvioinnissa on käsitelty ratkaisujen kohtuullisuutta ja taloudellisia vaikutuksia. Kaavaratkaisun kohtuullisuutta arvioitaessa ei verrata kaavaratkaisua edelliseen kaavaan vaan arvioidaan onko uusi kaava sinänsä kohtuullinen ja kohteleeko se samantilanteessa olevia samalla tavalla.

Tavoitteena on ollut ratkaisu, joka täyttää kaavan tavoitteet ollen samalla kiinteistönomistajille kohtuullinen. Tavoitteena on ollut myös luoda kaavallisia kannustimia suojeluun.

Prosessin aikana kiinteistönomistajalla on ollut mahdollisuus ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä kaavan laatijoihin sekä jättää kirjallisesti mielipiteensä rakennusoikeus- ja suojeluvaihtoehdoista ja niiden vaikutuksesta omaisuutensa arvoon. Kaavaluonnosta laadittaessa kiinteistönomistajille on ollut mahdollisuus tulla järjestettyihin päivystystilaisuuksiin tapaamaan kaavan laatijoita. Näistä tapaamisista on ollut erittäin suuri hyöty kaavan laadinnalle ja ne ovat myös vaikuttaneet ratkaisuihin.

Kaavaluonnoksesta voi jättää mielipiteitä siitä kuinka hyvin kiinteistönomistajan tavoitteet on huomioitu. Luonnoksen nähtävilläoloaikana on myös mahdollisuus henkilökohtaiseen tapaamiseen kaavan laatijoiden kanssa. Kaavan ehdotusvaiheessa voi kaavoista jättää muistutuksen.

KAOS-ANALYYSIT JA KAOS-PROJEKTI

- KaOs-analyyseissä ei tule esiin KaOs-projektin teematyöryhmien ja asukkaiden tärkeimmiksi kokemat asiat, mm. rakennusoikeustyöryhmän ”Pispala Visio” jää lähes kokonaan huomiotta, joten analyysijä ei tulisi käyttää asemakaavoituksen lähdemateriaalina.
- KaOs-analyyseillä ei ole edistetty asukkaiden ja muiden toimijoiden osallistumista.

Vastaus: KaOs-analyysit ovat osa Tampereen teknillisen yliopiston EDGE-kaupunkitutkimuslaboratoriolta tilattua asiantuntijatyötä, jonka tarkoituksena oli kartoittaa Pispalan kaupunkikuvallisia ja toiminnallisia ominaisuuksia erilaisten olemassa olevien aineistojen (mm. aluetta koskevat selvitykset, kaupungin paikkatietoaineistot) sekä osallistyyöskentelyn tuottaman aineiston perusteella. Myös kaupungin suunnitteluorganisaation edustajat ovat kommentoineet analyysijä. Analyyseissä painottuvat KaOs-projektin teematyöryhmien näkemykset, joita on koottu sekä ryhmien tuottaman kirjallisen aineiston että ryhmien ja asiantuntijoiden yhteistyöskentelyn tuottaman aineiston pohjalta.

Analyyseihin on koottu mahdollisimman laajasti ryhmien esiin tuomia asioita, mutta asioita ei ole painotettu tai asetettu tärkeysjärjestykseen. Myös rakennusoikeustyöryhmän ”Pispala Visiossa” esiin tuomia asioita löytyy runsaasti KaOs-analyysien eri sivuilta. Asukkaiden ja muiden toimijoiden esiin tuomien näkemysten arvottamista tehtiin seuraavassa työvaiheessa, kehityspolkujen koostamisessa, joiden yhtenä lähtökohta-aineistona KaOs-analyysit toimivat.

KaOs-projekti käynnistettiin ennen varsinaisen kaavoitustyön alkua kaupunginosakonferenssilla, jossa muodostettiin 8 teematyöryhmää osallistujien itsensä määrittelemien aihepiirien pohjalta. Työryhmien toiminta oli omaehtoista ja niihin oli mahdollista osallistua uusia jäseniä koko projektin ajan.

Työryhmien toimintaan on osallistujia ollut yhteensä noin 70. Ryhmille järjestettiin ohjattuja yhteistapaamisia ja ryhmien toimintaan osallistui myös kaupungin edustajia. KaOs-analyysieihin ei varmaankaan ole saatu koottua kaikkia työryhmien esittämiä asioita, mutta liioitellulta tuntuu väite, ettei analyysityöllä olisi edistetty asukkaiden ja muiden toimijoiden osallistumista.

- KaOs-analyysien s. 5 on vaihtoehtokohta: ”Kaupungin omistamille tonteille ei tulisi rakentaa”. Kohdalle ei ole merkitty tunnusväriä eikä kohtaan myöskään ole määritelty mitään erityistä kohdetta kartalla. Mitä kyseinen vaihtoehtokohta tarkoittaa? S. 4 todetaan, että ”ryhmien näkemykset suurista linjoista ovat olleet yllättävän yhdenmukaisia”. Väite pitää paikkansa, mutta valitettavasti kyseinen yhdenmukainen näkemys ei rakentamisen osalta ole välittynyt analyysieihin.

Vastaus: Sivulla 5 on esitetty työryhmissä esiin nousseita toiveita alueiden käytöstä. Lause tarkoittaa toivetta, että kaupungin omistamille tonteille ei tulisi rakentaa (tontteja ei ole merkitty analyysikarttaan). Näkemysten yhdenmukaisuus suurista linjoista ei tarkoita sitä, ettei erilaisiakin ehdotuksia olisi tullut. KaOs-analyysien tarkoitus oli kerätä erilaisia vaihtoehtoja, ei painottaa niitä.

- Pispalan portaisiin rajoittuva Mäkikadun ja Rinnekadun välinen puistoalue on merkitty analyysieissä vastoin ryhmien esitystä täydennysrakentamisalueeksi. Alueen asukkaat ovat toimittaneet kaavoittajalle kannanoton, jossa alue vaaditaan muutettavaksi virallisesti puistoksi. Lisäksi asukkaat ovat esittäneet, toisin kuin analyysien s. 20 väitetään, Mäkikadun laidassa sijaitsevan parkkipaikan kunnostamista ja toimivuuden lisäämistä. KaOs-analyysien kartat ja niihin liittyvät tekstit ovat tämän alueen osalta virheellisiä ja harhaanjohtavia. Jos ryhmien näkemykset olisi huomioitu, KaOs-analyysien painopiste olisi alueen rakentamattomana säilyttävällä suuren enemmistön näkemyksellä.
- Missä ryhmissä on toivottu Mäkikadun ja Rinnekadun välisen puistoalueen kehittämistä osana Pispalan matkailun keskus –idea?

Vastaus: Analyysieissä em. kohta on merkitty alueeksi, jonka käytöstä on työryhmien osallistujien keskuudessa eriäviä toiveita ja tavoitteita, sekä alueeksi, joka on herättänyt runsaasti keskustelua. Mm. Pispalan ilme- ja Yhteinen ympäristö ja tilat –ryhmissä esitettiin alueen kehittämistä. Tonttiin rajautuvien kiinteistöjen asukkaiden kannanotto alueen muuttamisesta puistoksi on analyysieissä mainittu. Parkkipaikka on merkitty analyysieissä kohteeksi, jonka kehittämistä on toivottu. KaOs-analyysien tarkoitus oli kerätä erilaisia näkökulmia ja vaihtoehtoja, ei painottaa niitä.

- Maisemia Näsi- ja Pyhäjärvelle ei ole riittävällä tarkkuudella huomioitu. Esimerkiksi analyysien sivun 5 kartassa esitetään harhaanjohtavasti, että päänäkymäpaikka harjulta Näsijärvelle olisi Pyykkimettän puiston kohdalla.

Vastaus: Pyykkimettän kohdan näkymänuolet on merkitty Rakennusoikeus -työryhmän jäsenen piirtämän kartan mukaisesti. Kaikki muut analyysikartoissa esitetyt maisemanuolet ovat peräisin Pispalan maisemaselvityksestä (Pispalan maisema, 2005).

- Analyysieissa Santalahti on merkitty alueeksi, jonka toivotaan säilyvän rakentamattomana. Rakennusoikeus –ryhmä on myös esittänyt, että Santalahteen mahdollisesti tuleva asuinalue rakennetaan parasta pispalalaista perinnerakennustyyliä noudattaen. Rakennusoikeus –ryhmän näkemyksiä ei ole millään tavoin huomioitu KaOs-analyysieissä.
- Santalahtea, Santalahden työpaikka-alueita ja Näsijärven ranta-alueita ei ole huomioitu analyysieissä
- Mihin perustuu toteamus, että Santalahteen rakennetaan uusia asuntoja?

Vastaus: Santalahti ei kuulu Pispalan asemakaavan uudistamisen alueeseen, joten se oli rajattu pois myös TTY:ltä tilatusta analyysityöstä. TTY:n konsultit merkitsivät analyysikarttoihin Santalahteen joitain merkintöjä nimenomaan Rakennusoikeus –työryhmän toivomuksesta, mitä Tampereen kaupunki työn tilaajana ei ole pitänyt onnistuneena ratkaisuna. Santalahdessa on asuntorakentamisen mahdollistava osayleiskaava, jonka pohjalta on vireillä alueen asemakaavoitus.

- KaOs-analyysien tulisi toimia koosteena työryhmien työskentelystä. Analyyseissä on esitetty mahdollisiksi rakennuspaikoiksi myös puistomaisia alueita, mikä on vastoin ryhmien näkemyksiä ja kaavalle virallisesti asetettuja tavoitteita. Analyysien esittämistavalla peitetään asukkaiden näkemystä, että rakentaminen tulisi suunnata jo olemassa oleville vajaasti rakennetuille asuinrakennustonteille, ei kaupungin omistamille puistomaisille alueille. Uuden kaavan pyrkimyksenä tulee olla rakennusoikeuden säilyttäminen siellä missä se vallitsevan kaavan mukaan sijaitsee.

Vastaus: KaOs-analyysit eivät ole vain kooste työryhmien työskentelystä, vaan konsultit ovat analyyseissä yhdistäneet myös eri aineistoja (selvityksiä, paikkatietoaineistoa) ryhmien ja kaupungin edustajien esittämiin näkemyksiin käyttäen ammatillista tulkintaa.

Analyysien yhteen karttaan on koottu alueen kaikki mahdolliset rakennuspaikat niitä mitenkään arvottomatta. Analyyseissä on myös esitetty vaihtoehto, että täydennysrakentaminen sallittaisiin vain nykyisillä, yksityisomistuksessa olevilla tonteilla. Nykyisessä kaavassa rakennusoikeutta on merkitty myös monelle kaupungin omistamalle tontille.

- Analyysityön huolimattomuutta kuvaa s.7 kartassa Mäkikadun kaupunginpuoleisen osan merkitseminen Rinnekaduksi.

Vastaus: Virhe on korjattu päivitettyyn analyysiin.

- Analyysin s.8 ja 9: ”Joissain työryhmissä ehdotettu yhteneväistä, rantaa pitkin kulkevaa pyörätietä. Rannassa asuvilta asukkailta on tullut ehdotus, että pyörätie kulkisi jatkossakin jo olemassa olevia teitä pitkin (...), eikä uutta pyörätielinjausta näin ollen tarvittaisi”. Jälkimmäinen ehdotus tullut yhdeltä asukkaalta, edustaako yksi ihminen alueen asukkaita?
- Analyyseissä ei ole huomioitu Rakennusoikeus-ryhmän ehdottamaa pyörätielinjausta Näsijärven puolelle.

Vastaus: Analyyseissä on huomioitu erilaisia näkemyksiä, joita kaikilla on oikeus esittää. Mainitun, uutta pyörätielinjausta vastustavan ehdotuksen esittivät molemmat naapurit, joiden tontti jäisi kahden tien väliin. Rakennusoikeus-ryhmän ehdottama pyörätielinjaus on esitetty analyysien sivulla 8.

- Mihin tietolähteeseen perustuvat työpaikka-alueiden ja alueiden, joilla esitetään olevan vähän työpaikkoja ja paljon pieniä piharakennuksia, aluerajaukset?

Vastaus: Työpaikkojen osalta lähde Fonecta Finder on mainittu em. analyysin yhteydessä, piharakennukset Tampereen kaupungin paikkatietoaineistosta.

- Mihin perustuu ”kehitettävät palvelukeskittymä” –esityksessä (Rajaportin) saunan aluerajaus? Eikö olisi tärkeämpää kehittää Pispalaa kokonaisuutena paikallisille asukkaille, painottaen aina paikallisia asukkaita?

Vastaus: Ehdotuksia tiettyjen palvelukeskittymien kehittämisestä kokonaisuuksina on noussut esiin useammassa KaOs-projektin teematyöryhmässä. Yhdeksi kehitettäväksi alueeksi on ehdotettu Rajaportin saunaa ympäristöineen. Alueen rajaus on vain suuntaa antava. Pispalassa on ominaispiirteiltään erilaisia alueita, joista Pispalan kokonaisuus muodostuu.

- Miksi Primääriverkon puistomaiset osat –kartassa esitetään vain Pispalan etelänpuoleisen osan puistomaisia alueita eikä Pispalan pohjoisrinteen ja Näsijärven puoleisen osan puistomaisia alueita, joiden säilymisen huomioimista kaavoituksessa on myös esitetty?

Vastaus: Em. sivulla on esitetty viheralueet harjun molemmilta puolilta. Santalahti on esitetty vain osittain, koska se ei kuulunut mukaan tarkasteluun.

- Ketkä henkilöt valvovat KaOs-projektin ja EAKR-ohjelman toteutumista?

Vastaus: Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittaman KaOs-projektin toteutusta on valvonut Pirkanmaan ympäristökeskus ja projektin ohjausryhmä.

- Kiitos kaupungille KaOs-projektista

Kaavaluonnosten kanssa tulee nähtäville liiteaineistoon kuuluva Pispalan viherverkkotarkastelu, johon on selvitysaineiston ohella koottu KaOs-projektin yhteydessä saatuja, viherverkkoon liittyviä näkemyksiä. Viherverkkoselvityksestä voi antaa mielipiteitä nähtävilläoloaikana.